

1. ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟ

Μέσο: ΘΕΣΣΑΛΙΑ ΒΟΛΟΥ

Ημ. Έκδοσης: . . . 30/10/2019 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 01/11/2019

Σελίδα: 2

Δημογραφικό

Καμpanάκι χτυπάει η υπογεννητικότητα στη Μαγνησία ως απόρροια της οικονομικής κρίσης, σύμφωνα με τα στοιχεία του Νοσοκομείου Βόλου, όπως δημοσιοποιήθηκαν τη Δευτέρα από τη «Θ». Τα τελευταία τρία χρόνια ο αριθμός γεννήσεων παιδιών στο Νοσοκομείο είχε σταθεροποιηθεί σε λίγο πάνω από τα 600. Το 2019 μέχρι στιγμής έχουμε μόλις 380 γεννήσεις και το πιο πιθανό είναι να φτάσουν μέχρι τέλος του έτους κοντά στις 500, δηλαδή θα έχουμε νέα μείωση από πέρσι. Την ίδια ώρα οι θάνατοι είναι σχεδόν διπλάσιοι των γεννήσεων. Αυτό σημαίνει σταθερή μείωση του πληθυσμού.
ΔΗΜΟ.Σ.

2. ΜΕΙΩΣΕΙΣ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΤΕΛΩΝ ΣΤΟΝ ΠΕΙΡΑΙΑ

Μέσο: Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ

Ημ. Έκδοσης: . . .01/11/2019 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .01/11/2019

Σελίδα: 22

ΝΕΑ ΜΕΙΩΣΗ 3% σε όλες τις κατηγορίες στους συντελεστές των ανταποδοτικών τελών του Δήμου Πειραιά για το έτος 2020 ψηφίστηκε στην τελευταία συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου Πειραιά, έπειτα από εισήγηση της δημοτικής αρχής. Επίσης θα ισχύσει μείωση 68% στις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην Ακτή Κουμουνδούρου στο Μικρολίμανο (από τον ΝΑΣ έως τον Ιστιοπλοϊκό Όμιλο, καθώς και στην οδό Ναυάρχου Βότση) για όσο διαρκούν τα έργα της ανάπλασης του παραλιακού μετώπου.

Μειώσεις δημοτικών τελών στον Πειραιά

Συνεχίζεται η έκπτωση των δημοτικών τελών 68% για επιχειρήσεις και 12% για οικίες στην περιοχή που περικλείεται από τα οικοδομικά τετράγωνα: Δημητριάκου - Παναγιώτη Βλαχάκου - Γυθείου & Παρόδου Γυθείου - Αιγάλεω, λόγω των έργων του μετρό στην Ε' Δημοτική Κοινότητα. Επιπλέον, διατηρείται η μείωση 68% στα δημοτικά τέλη των ισόγειων επαγγελματικών χώρων του οικο-

*** Αποφασίστηκε να περικοπούν κατά 3% τα τέλη για το 2020 σε όλες τις κατηγορίες, ενώ γίνονται μεγαλύτερες εκπτώσεις σε περιοχές που επηρεάζονται από έργα**

δομικού τετραγώνου που περικλείει τις οδούς: Ηρώων Πολυτεχνείου, Ι. Δραγάση, Καραϊσκού, Αγ. Κωνσταντίνου, λόγω των έργων του μετρό στη Β' Δημοτική Κοινότητα.

Επίσης, διατηρούνται οι μειώσεις και οι απαλλαγές για τις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες του Δήμου Πειραιά.

Συγκεκριμένα:
● Πλήρης απαλλαγή για τους άπορους κατοίκους.

● Πλήρης απαλλαγή για άτομα με αναπηρία 67% και άνω, με ατομικό εισόδημα μέχρι 12.000 ευρώ ενώ η οικία στην οποία κατοικούν πρέπει να είναι μέχρι 100 τ.μ.

● Μείωση 50% για πολύτεκνους με οικογενειακό εισόδημα μέχρι 20.000 ευρώ.

Ο δήμαρχος Πειραιά Γιάννης Μώραλης επισήμανε πως τα τελευταία 5 χρόνια, παρά το δύσκολο οικονομικό περιβάλλον στο οποίο λειτουργεί ο δήμος, η συνολική μείωση των δημοτικών τελών ανέρχεται σε 13%.
ΧΡ.ΠΑΠ.

3. Ο ΑΝΤΙΤΥΠΟΣ ΤΗΣ ΥΠΟΓΕΝΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Μέσο: NEXT DEAL

Ημ. Έκδοσης: . . . 25/10/2019 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 01/11/2019

Σελίδα: 1

ΤΙ ΔΙΑΠΙΣΤΩΝΕΙ ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ HOPEGENESIS

Στα πρόθυρα δημογραφικής κατάρρευσης η χώρα

Του ΑΡΗ ΜΠΕΡΖΟΒΙΤΗ

Τον αντίκυπο της υπογεννητικότητας στην οικονομική ανάπτυξη της Ελλάδας, την ανάδειξη των αιτίων δημιουργίας της, καθώς και προτάσεις για την αντιστροφή του κλίματος απιστώνει η τελευταία έρευνα της HOPEgenesis (οργάνωση που δραστηριοποιείται στον τομέα της υγείας και της κοινωνικής πρόνοιας, με όραμα να ανατρέψει το κλίμα της υπογεννητικότητας στην Ελλάδα), επισημαίνοντας μεταξύ άλλων ότι η σημερινή εικόνα του δείκτη γονιμότητας στην Ελλάδα είναι απογοητευτική, αλλά παράλληλα δημιουργεί και σημαντικές προοπτικές, εάν οι εμπλεκόμενοι

φορείς κινηθούν με αποφασιστικότητα.

Η οικονομική κρίση στην Ελλάδα αποκάλυψε το έλλειμμα γονιμότητας και, σε συνδυασμό με τη μεγάλη οικονομική ύφεση, απομάκρυνε τα νέα ζευγάρια ακόμη περισσότερο από μία ενδεχόμενη απόφαση απόκτησης παιδιού. Η μείωση των εισοδημάτων και τα υψηλά μαιευτικά κόστη δημιούργησαν προβλήματα ειδικά στις απομακρυσμένες περιοχές της χώρας οι οποίες έχουν ιδιαίτερα χαμηλή κάλυψη σε μαιευτικές και γυναικολογικές υπηρεσίες, συμπιέζοντας ακόμη περισσότερο την ήδη περιορισμένη ελληνική γονιμότητα.

Το πρόβλημα υπογεννητικότητας της Ελλάδας χρήζει άμεσης προσοχής προτού το ασφαλιστικό

και συνταξιοδοτικό σύστημα της χώρας καταρρεύσουν.

Χαρακτηριστικό είναι ότι κατά την εξετιία 2010-2016 μειώθηκε ο πληθυσμός της χώρας κατά 370.000 περίπου άτομα. Η πιο δυσσίωνη πρόβλεψη όμως συνοψίζεται στη βαθιά γήρανσή του, η οποία σταδιακά θα συντελεστεί: από το συνολικό πληθυσμό των 9,5 εκατομμύριων το 2050, τα 3,4 εκατομμύρια (36%) θα είναι άνω των 65 ετών. Δηλαδή σε χρονική απόσταση μιας γενιάς ο ελληνικός πληθυσμός θα είναι ένας πληθυσμός στα πρόθυρα της δημογραφικής κατάρρευσης.

| Συνέχεια στις σελίδες 19, 26-32

3. Ο ΑΝΤΙΤΥΠΟΣ ΤΗΣ ΥΠΟΓΕΝΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Μέσο: NEXT DEAL

Ημ. Έκδοσης: . . . 25/10/2019 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 01/11/2019

Σελίδα: 19

ΤΙ ΔΙΑΠΙΣΤΩΝΕΙ ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ HOPEGENESIS

Ο αντίκτυπος της υπογεννητικότητας στην ανάπτυξη

- Ο ελληνικός πληθυσμός στα πρόθυρα της δημογραφικής κατάρρευσης
- Σε λίγα χρόνια ο εργασιάζων ενεργός πληθυσμός θα δυσκολεύεται να συντηρήσει τον ανενεργό

Του ΑΡΗ ΜΠΕΡΖΟΒΙΤΗ

Τον αντίκτυπο της υπογεννητικότητας στην οικονομική ανάπτυξη της Ελλάδας την ανάδειξη των αιτίων δημιουργίας της, καθώς και προτάσεις για την αντιστροφή του κλίματος αποτυπώνει η τελευταία έρευνα της HOPEgenesis (οργάνωση που δραστηριοποιείται στον τομέα της υγείας και της κοινωνικής πρόνοιας, με όραμα να ανατρέψει το κλίμα της υπογεννητικότητας στην Ελλάδα), επισημαίνοντας τα εξής:

«Η σημερινή εικόνα του δείκτη γονιμότητας στην Ελλάδα είναι απογοητευτική, αλλά παράλληλα δημιουργεί και σημαντικές προοπτικές, εάν οι εμπλεκόμενοι φορείς κινηθούν με αποφασιστικότητα. Η οικονομική κρίση στην Ελλάδα αποκάλυψε το έλλειμμα γονιμότητας και, σε συνδυ-

ασμό με τη μεγάλη οικονομική ύφεση, απομάκρυνε τα νέα ζευγάρια ακόμη περισσότερο από μία ενδεχόμενη απόφαση απόκτησης παιδιού. Οι προϋπολογισμοί των νοικοκυριών μειώθηκαν, μαζί με τις κρατικές δαπάνες και επιδοτήσεις, έχοντας ευθύ αντίκτυπο στις υποδομές υγείας. Η μείωση των εισοδημάτων και τα υψηλά μαιευτικά κόστη δημιούργησαν προβλήματα, ειδικά στις απομακρυσμένες περιοχές της χώρας, οι οποίες κατέχουν ιδιαίτερα χαμηλή κάλυψη σε μαιευτικές και γυναικολογικές υπηρεσίες, συμπίεζοντας ακόμη περισσότερο την ήδη περιορισμένη ελληνική γονιμότητα. Η Ελλάδα, βγαίνοντας από την κρίση, θα πρέπει να μετατρέψει το δημογραφικό της κενό σε οικονομικό και κοινωνικό πλεόνασμα, έτσι ώστε να διατηρήσει θετικές προοπτικές ανά-

Συνέχεια από τη σελίδα 19

πτυχής στο μέλλον.

Το πρόβλημα υπογεννητικότητας της Ελλάδας χρήζει άμεσης προσοχής, ηρωτού το ασφαλιστικό και συνταξιοδοτικό σύστημα της χώρας καταρρεύσουν. Ενδεικτικές πολιτικές προς αυτή την κατεύθυνση θα πρέπει να περιλαμβάνουν μια ενεργή, επιδοματική πολιτική, τη μείωση των φορολογικών συντελεστών πολιτικών οικογενειών, αλλά και τον εξορθολογισμό του ασφαλιστικού συστήματος».

Αναλυτικά τα βασικότερα σημεία της μελέτης της HOPEgenesis έχουν ως εξής:

Η Ελλάδα βρίσκεται σε ένα δημογραφικό αδιέξοδο. Η πορεία της ελληνικής γονιμότητας μεταπολεμικά χαρακτηρίστηκε από άνθηση, με ιδιαίτερα παραγωγική περίοδο αυτή μεταξύ 1960-1980. Από το 1980 και μετά όμως η ελληνική γονιμότητα κατέρρευσε, φτάνοντας στο 2011, όταν οι γεννήσεις ήταν λιγότερες από τους θανάτους.

Το έλλειμμα της ελληνικής υπογεννητικότητας καλύφθηκε σε μεγάλο βαθμό από τα εισρέοντα μεταναστευτικά κύματα στις αρχές του 1990, τα οποία και μείωσαν το δημογραφικό κενό. Ταυτόχρονα, το άμιστο καταναλωτικό νασοκαμειώκο και μειωτικό δικτύο της χώρας, επηρεασμένο από τη μειωμένη κρατική δαπάνη των τελευταίων ετών, καθιστά ιδιαίτερα δύσκολο για τις γυναίκες που ζουν σε απομακρυσμένες και νησιωτικές περιοχές να λαμβάνουν ολοκληρωμένες μαιευτικές και γυναικολογικές υπηρεσίες.

Η σχέση μεταξύ υπογεννητικότητας και οικονομικής ανάπτυξης παρουσιάζει ιδιαίτερη δυναμική, με τη διεθνή εμπειρία να καταγράφει την επίδραση της υπογεννητικότητας στην οικονομία. Χρησιμοποιώντας δεδομένα από ένα πάνελ 14 χωρών, η γραμμική παλινδρόμηση μεταξύ δείκτη γονιμότητας και κατά κεφαλήν ΑΕΠ υπογραμμίζει τη θετική τους συσχέτιση. Πιο συγκεκριμένα, υπολογίζεται ότι σε μία ενδεχόμενη αύξηση του δείκτη γεννήσεων κατά μία ποσοστιαία μονάδα, το κατά κεφαλήν ΑΕΠ θα αυξηθεί κατά 2% περίπου. Τα αποτελέσματα αποδεικνύονται στατιστικά σημαντικότερα για την Ελλάδα, αφού παρόμοια αύξηση του δείκτη γονιμότητας στη χώρα μεταφράζεται σε αύξηση του κατά κεφαλήν ΑΕΠ σχεδόν 3%.

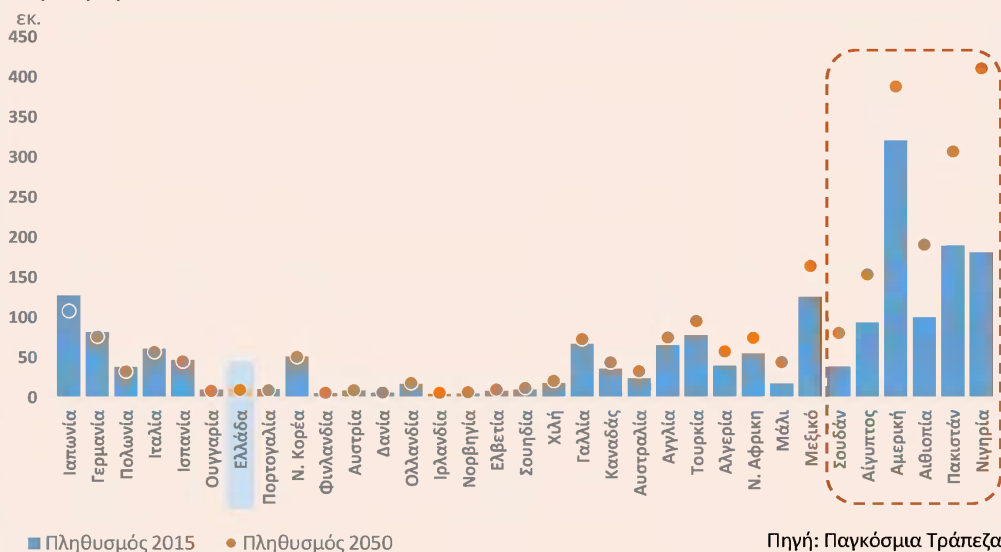
Τα βασικά προβλήματα του δημογραφικού στην Ελλάδα

Τρεις είναι οι βασικές συνιστώσες που επηρεάζουν τη μεταβολή του πληθυσμού: οι γεννήσεις, οι θάνατοι και η μετανάστευση. Αυξηματώσεις στα ισούγεια αυτά, καθώς και αλλαγές στην ηλικιακή σύσταση του πληθυσμού, επηρεάζουν τη δημογραφική ταυτότητα μιας χώρας. Από τη γενιά του 1975 και μετά ξεκίνησε μια προοδευτική, αλλά απρόσκοπτη μείωση της γονιμότητας στην Ελλάδα, η οποία συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Μεταπολεμικά δεν υπήρξε παρατεταμένο "baby boom" στη χώρα, όπως συνέβη σε άλλες δυτικοευρωπαϊκές χώρες (π.χ. Γερμανία, Πολωνία) ιδιαίτερα μετά το τέλος του 2ου Παγκοσμίου Πολέμου.

Ο ελληνικός πληθυσμός παρουσίασε ραγδαία αύξηση (16%) την εικοσαετία '60-'80, η οποία όμως δεν συνεχίστηκε τα επόμενα χρόνια, με αποτέλεσμα η κάθε Ελληνίδα να μη γεννά το δύο παιδιά που απαιτούνται ώστε (κατά μέσο όρο) να φέρει στη ζωή μια κόρη που θα την αντικαταστήσει. Ενδεικτικό στοιχείο της δυσμενούς κατάστασης στην οποία έχει περιέλθει η χώρα ήταν το ισούγιο γεννήσεων/θα-

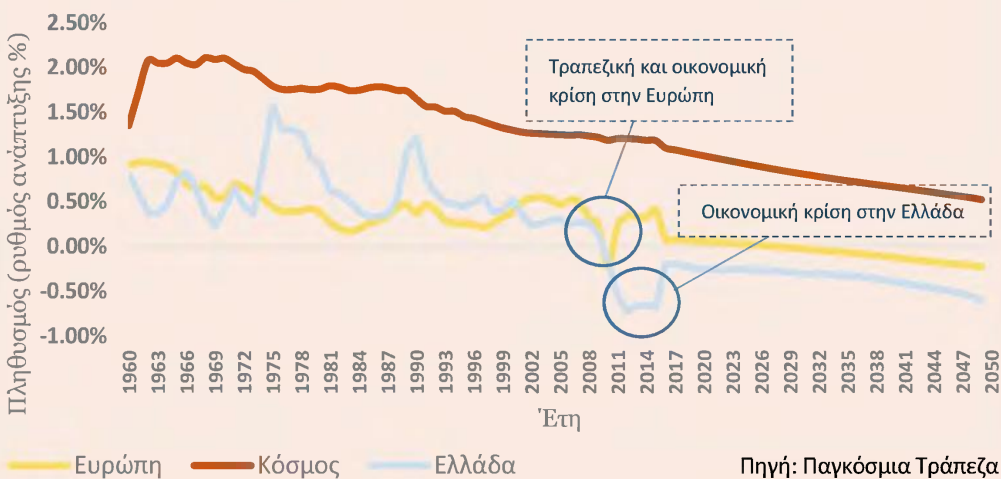
Ο αντίκτυπος της υπογ

Πληθυσμός 2015-2050

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα

Ρυθμός Ανάπτυξης Πληθυσμού

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα

νάτων το 2015, όταν ο αριθμός των θανάτων ξεπέρασε αυτόν των γεννήσεων κατά περίπου 30 χιλιάδες.

Σε απόλυτους αριθμούς, από το 1960 μέχρι το 2015 ο πληθυσμός της Ελλάδας αυξήθηκε από τα 8,3 στα 10,7 εκατομμύρια κατοίκους. Τυπικά όμως η δημογραφική κατάρρευση του ελληνικού πληθυσμού ξεκίνησε τη δεκαετία του 1980, όταν οι γεννήσεις ανά έτος μειώθηκαν από τις 150.000 στις 100.000 φτάνοντας στο 2011, που για πρώτη φορά μεταπολεμικά ο αριθμός των θανάτων ξεπέρασε

αυτόν των γεννήσεων.

Χαρακτηριστικό είναι ότι κατά την εξετία 2010-2016 μειώθηκε ο πληθυσμός της χώρας κατά 370.000 περίπου άτομα. Σύμφωνα με τις δημογραφικές προβολές της Παγκόσμιας Τράπεζας, αναμένεται ότι στο μέσον του 21ου αιώνα ο συνολικός πληθυσμός της Ελλάδας μόλις θα ξεπερνά τα 9,5 εκατομμύρια και θα συνεχίσει να μειώνεται όσο η γονιμότητα θα παραμένει σε χαμηλά επίπεδα. Η πιο δυσόπινη πρόβλεψη όμως συνοψίζεται στη βαθιά γήρανσή του, η οποία σταδιακά θα συντελεστεί από

το συνολικό πληθυσμό των 9,5 εκατομμυρίων το 2050, τα 3,4 εκατομμύρια (36%) θα είναι άνω των 65 ετών. Δηλαδή σε χρονική απόσταση μιας γενιάς ο ελληνικός πληθυσμός θα είναι ένας πληθυσμός στα πρόθυρα της δημογραφικής κατάρρευσης.

Από το 1960 και μέχρι και τα μέσα της δεκαετίας του 1970, η αύξηση του πληθυσμού της χώρας οφειλόταν σχεδόν αποκλειστικά στο θετικό ισούγιο θανάτων/γεννήσεων, δηλαδή στο ότι υπήρχαν πολύ περισσότερες γεννήσεις από ό,τι θάνατοι. Η μεγάλη διαφορά υπερκάλυπτε το αρνητικό μεταναστευ-

Συνέχεια από τη σελίδα 31

Ο αντίκτυπος της υπογεννητικότητας στην ανάπτυξη

Πιο συγκεκριμένα, το 1960 μόλις το 7% του πληθυσμού ήταν ηλικίας άνω των 65, ενώ το 27% ήταν ηλικίας κάτω των 14. Το 2015, η σύνθεση του πληθυσμού ήταν εντελώς διαφορετική, με το 20% να είναι άνω των 65 ετών, και μόλις το 15% κάτω των 14 ετών. Το δημογραφικό πρόβλημα της χώρας είναι προφανές. Η διάμεσος ηλικία το 1960 (ηλικία που χωρίζει τον πληθυσμό σε δύο ισόποσες ηλικιακές ομάδες) ήταν 31 έτη, ενώ το 2015 άγγιξε τα 43 έτη και αναμένεται να αυξηθεί κατά 5-8 έτη έως το 2050.

Η συνεχής γήρασκουσα ελληνική κοινωνία δεν έχει στηριχθεί διαχρονικά από την πορεία της γονιμότητας, αφού πέραν της περιόδου 1960-1980 (θετικά επηρεασμένη από το μεγάλο αριθμό γεννήσεων) ο δείκτης γονιμότητας βρίσκεται σταθερά κάτω από το όριο αντικατάστασης γενεών των 2,1 παιδιών ανά γυναίκα. Ως αποτέλεσμα, η χώρα γεννά και, σε λίγα χρόνια, ο εργασιακά ενεργός πληθυσμός θα δυσκολεύεται να συντηρήσει τον ανεργό.

Υπογεννητικότητα και οικονομική κρίση στην Ελλάδα

Η σχέση μεταξύ οικονομίας και δημογραφίας παρουσιάζει συνάφεια, αφού τα οικονομικά φαινόμενα, σε μεγάλο βαθμό, συνδιομορφώνουν τα χαρακτηριστικά της γονιμότητας μιας χώρας. Παρόλληλα σε ερευνητικό επίπεδο, οι επιπτώσεις μιας πιθανής οικονομικής αστάθειας δείχνουν πως επηρεάζουν την πορεία των δημογραφικών δεικτών και αρκετές μελέτες έχουν προσπαθήσει να ποσοτικοποιήσουν τη σχέση αυτή. Ενδεικτικά, όπως επισημοποιείται στη μελέτη, "temporal variations in unemployment rates and their association with tempo and quantum of fertility", η γονιμότητα ακολουθεί τους κύκλους της οικονομίας, καθώς οι οικονομικές υφέσεις οδηγούν σε αναβολή των γεννήσεων και αύξηση των αμβλώσεων, που αφορούν ιδιαίτερα τα πρώτα παιδιά, οδηγώντας έτσι σε ένα δημογραφικό χάσμα.

Ακριβώς λίγο πριν από το ξέσπασμα της μεγάλης οικονομικής ύφεσης, το κατά κεφαλήν ΑΕΠ και το ποσοστό γονιμότητας ήταν ιδιαίτερα υψηλά. Όμως, από το 2009 και μετά το ποσοστό γονιμότητας κατέρρευσε, ακολουθώντας την καθοδική πορεία της οικονομίας.

Η απόφαση απόκτησης ενός παιδιού σχετίζεται με την ικανότητα του νοικοκυριού να καλύπτει ένα μεγάλο μέρος του κόστους της εγκυμοσύνης. Στην Ελλάδα, η μέση δαπάνη τοκετού σε ένα δημόσιο νοσοκομείο κυμαίνεται από 800€ έως 1.000€, ενώ η αντίστοιχη σε ιδιωτική κλινική από 1.500€ έως 2.1507€, χωρίς να συνυπολογίζονται επιπλέον έξοδα όπως αμοιβές γιατρών (στον ιδιωτικό τομέα), εξετάσεις κ.ά. Ανάλογα σημαντικό ρόλο διαδραματίζει η καθολική και ολοκληρωμένη παροχή υγειονομικής περίθαλψης κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης, καθώς η επίδραση της οικονομικής ύφεσης στη βρεφική θνησιμότητα συζητείται ολοένα και περισσότερο τα τελευταία χρόνια σε επιστημονικό και κοινωνικό επίπεδο. Ενώ η μεθόδευση βιολογία υπογραμμίζει τον αρνητικό αντίκτυπο της οικονομικής αστάθειας στη βρεφική θνησιμότητα, παράλληλα σκιαγραφεί και πληθώρα διαφορετικών παραγόντων οι οποίοι την επηρεάζουν (π.χ. παχυσαρκία, κάπνισμα, ψυχική και σωματική κατάσταση της μητέρας). Οστόσο, ο σημαντικότερος προσδιοριστικός παράγοντας πρόληψης και

αποφυγής της βρεφικής θνησιμότητας που προκύπτει από το σύνολο της βιβλιογραφίας είναι η «έγκαιρη αναγνώριση τυχόν προβλημάτων στην ανάπτυξη του εμβρύου σε προγεννητικό στάδιο».

Χαρακτηριστικά, τη δεκαετία 1980-1990 βρεφική θνησιμότητα και θνησιγένεια μειώθηκαν κατά -10% και -6% αντίστοιχα, ενώ την ίδια περίοδο το κατά κεφαλήν ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 5%. Η βρεφική θνησιμότητα μειώθηκε σταθερά κατά 5% περίπου από το 1980 έως το 2016, ενώ παράλληλη πορεία παρουσίασε και η βρεφική θνησιγένεια, με διαχρονικά μειούμενη πορεία της τάξης του -4% μεταξύ 1980-2016.

Προκύπτει λοιπόν ότι το μεγαλύτερο ποσοστό της βρεφικής θνησιμότητας συνδέεται έντονα με την απουσία ολοκληρωμένου προγεννητικού ελέγχου πριν και κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης. Η μελέτη των στοιχείων που αφορούν την Ελλάδα αποκαλύπτουν τη διαχρονικά αρνητική σχέση μεταξύ οικονομίας και βρεφικής θνησιμότητας. Συγκεκριμένα, η συσχέτιση μεταξύ κατά κεφαλήν ΑΕΠ και βρεφικής θνησιμότητας (και θνησιγένειας) ήταν έντονα αρνητική την περίοδο 1980-2016. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι οι αυξήσεις του κατά κεφαλήν ΑΕΠ συνδέθηκαν με μειώσεις της βρεφικής θνησιμότητας και θνησιγένειας, αλλά και το αντίθετο.

Ιδιαίτερα «πληγή» της ελληνικής κοινωνίας αποτελεί και η σημαντική αύξηση των εκτάκτως τα τελευταία χρόνια. Η Ελλάδα κατέχει μία από τις πρώτες θέσεις στην Ευρώπη όσο αφορά τις εκτάκτες, με τον αριθμό τους να κυμαίνεται μεταξύ 100.000 με 250.000 ετησίως. Σε έρευνα που πραγματοποιήθηκε από την Ελληνική Εταιρεία Οικογενειακού Προγραμματισμού το 2015, σε δείγμα 1.320 γυναικών ηλικίας 16-22 ετών, βρέθηκε ότι το 33% περίπου είχε προχωρήσει σε τουλάχιστον μία έκτρωση στο παρελθόν. Από αυτές τις γυναίκες, οι 72 δήλωσαν ότι έχουν πραγματοποιήσει δύο εκτάκτες, ενώ οι 25 είχαν προχωρήσει σε παραπάνω από δύο. Επίσης, με στοιχεία που αντλήθηκαν από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, η Ελλάδα την περίοδο 2011-2012 παρουσίασε αύξηση στο δείκτη εκτάκτων γεννήσεων της τάξης του 38%, όταν οι υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες είτε διατήρησαν τα ίδια ποσοστά είτε τα μείωσαν. Τα στοιχεία υπογραμμίζουν το γεγονός πως τα υψηλά κόστη που συνδέονται με την εγκυμοσύνη, αλλά και η γενικότερη οικονομική αστάθεια της χώρας αποτελούν βασικούς παράγοντες για τους οποίους οι γυναίκες προχωρούν σε διακοπή κύησης.

Πέραν του υψηλού κόστους εγκυμοσύνης, μεγάλο ρόλο στην απόφαση απόκτησης ενός παιδιού διαδραματίζει το επίπεδο και η γενικότερη προ-

σβασιμότητα του συστήματος υγείας. Στο δημόσιο τομέα οι δαπάνες υγείας μειώθηκαν κατά 45% την περίοδο 2009-2014 λόγω των έντονων οικονομικών πιέσεων, γεγονός που επηρέασε τις νοσοκομειακές υποδομές της χώρας. Η απουσία ολοκληρωμένης πληθυσμιακής κάλυψης υπηρεσιών Υγείας πλήττει άμεσα και την κατανομή μαιευτριών και γυναικολογικών κλινικών. Πιο συγκεκριμένα, η Ελλάδα παρουσιάζει σημαντική ανομοιομορφία ως προς την κατανομή μαιευτριών και γυναικολογικών κλινικών στις διαφορετικές περιφέρειες της με την Περιφέρεια Αττικής να διαθέτει το περισσότερο σημείο παροχής μαιευτικών υπηρεσιών υγείας (30 μαιευτήρια και γυναικολογικές κλινικές/100.000 κατοίκους) και την Περιφέρεια του Βορείου Αιγαίου τα λιγότερα (7 μαιευτήρια και γυναικολογικές κλινικές/ 100.000 κατοίκους), ενώ η αναλογία για τις υπόλοιπες υγειονομικές περιφέρειες κυμαίνεται κατά μέσο όρο στις 13 κλινικές ανά 100.000 κατοίκους (εικόνα 11). Από την κατάσταση αυτή πλήττονται κυρίως οι απομακρυσμένες και νησιωτικές περιοχές της χώρας, όπου η πρόσβαση σε ολοκληρωμένες μαιευτικές και γυναικολογικές υπηρεσίες είναι ιδιαίτερα περιορισμένη. Οι ελλείψεις αυτές οξύνουν το ελληνικό πρόβλημα υπογεννητικότητας, αφού οι γυναίκες καλούνται να καλύψουν, μαζί με τις πάγιες μαιευτικές δαπάνες, και έξοδα μεταφοράς και μετάβασης από το νοσή σε κάποιο αστικό κέντρο.

Η επίδραση της υπογεννητικότητας στην οικονομία

Η σχέση μεταξύ γονιμότητας και οικονομίας είναι αμφίδρομη και παρουσιάζει ιδιαίτερη δυναμική. Για δεκαετίες η επιστημονική κοινότητα προσπαθεί να αξιολογήσει την επιρροή των δημογραφικών αλλαγών στην οικονομική ανάπτυξη βασισμένη σε τρεις άξονες: ότι η πληθυσμιακές αλλαγές περιορίζουν, προωθούν ή είναι ανεξάρτητες από την οικονομική ανάπτυξη. Τα τελευταία χρόνια, ωστόσο, η έρευνα δείχνει να επικεντρώνεται περισσότερο στην αρνητική επιρροή της υπογεννητικότητας του μειωμένου αριθμού γεννήσεων και της ηλικιακής δομής του πληθυσμού στην οικονομική ανάπτυξη.

Σχεδόν σε κάθε περιοχή του κόσμου, η οικονομική ανάπτυξη απέτυχε να επιστρέψει στο ρυθμό που είχε πριν από τη μεγάλη παγκόσμια ύφεση. Η διεθνής έρευνα υποδεικνύει διάφορες θεωρίες για αυτή την αδύναμη ανάκαμψη της οικονομίας, συμπεριλαμβανομένου του υψηλού δανεισμού των χωρών, της αυξανόμενης εισοδηματικής ανισότητας, αλλά και της μειωμένης εμπιστοσύνης στο χρηματοπιστωτικό σύστημα που προκάλεσε η κρίση του χρέους. Παρ' όλο που κάθε ερμηνεία

έχει την ανάλογη βαρύτητα, δεν έχει ακόμη αποδοθεί ολοκληρωμένα ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες, η παγκόσμια μείωση του δείκτη γονιμότητας και ο τρόπος με τον οποίο επηρεάζει την αναπτυξιακή πορεία της οικονομίας. Το σκεπτικό είναι μάλλον προφανές, όταν ο πληθυσμός αυξάνεται, αυξάνονται ταυτόχρονα η κατανάλωση, αλλά και η εν δυνάμει παραγωγή της εγκύριας αγοράς, ενώ αντίθετα, η γήρανση του πληθυσμού και η αργή ανάπτυξη του εργατικού δυναμικού επιβραδύνουν το ΑΕΠ, οι νέες σε ηλικία εργασίας καλούνται να στηρίξουν οικονομικά τους ηλικιωμένους και οι δημόσιοι προϋπολογισμοί καταπονούνται κάτω από το βάρος του υψηλότερου κόστους των προγραμμάτων υγείας και συνταξιοδότησης των ηλικιωμένων.

Η Ελλάδα παρουσιάζει τα πρώτα σημάδια οικονομικής ανάκαμψης και είναι ιδιαίτερα σημαντικό η πλήρης μεταστροφή του οικονομικού κλίματος να στηριχθεί σε στέρεες δημογραφικές βάσεις, οι οποίες θα εξασφαλίσουν τη μελλοντική σταθερότητα. Η δημόσια συζήτηση στη χώρα συχνά επικεντρώνεται στην πορεία των οικονομικών δεικτών, παραβλέποντας παράγοντες όπως η γονιμότητα, που θα μπορούσαν να επηρεάσουν θετικά την οικονομική ανάπτυξη. Η μείωση της υπογεννητικότητας και η αναστροφή των αρνητικών δημογραφικών τάσεων μπορούν να λειτουργήσουν καταλυτικά στην ενίσχυση της εργασιακής βάσης της χώρας, στην αύξηση της παραγωγικότητας, όπως επίσης και στην απασφολήση του φορολογικού και του ασφαλιστικού συστήματος.

Συνεπώς, για να δημιουργηθούν οι στέρεες βάσεις για την ανασκόμηση της ελληνικής οικονομίας, απαιτείται ένα μερίμα πολιτικών που θα περιλαμβάνει δράσεις για τον περιορισμό της υπογεννητικότητας. Τέτοιες πολιτικές θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν την ελασρότερη φορολόγηση πολύτεκνων οικογενειών, τη δωρεάν ή με χαμηλό κόστος παροχή υπηρεσιών σε οικογένειες που απορραϊζούν να αποκτήσουν παιδιά, αλλά και τη γεννοί μείωση του απαιτούμενου αριθμού παιδιών ώστε να θεωρηθεί μια οικογένεια πολύτεκνη.

Η σημερινή εικόνα του δείκτη γονιμότητας στην Ελλάδα είναι απογοητευτική, αλλά παράλληλα δημιουργεί και σημαντικές προοπτικές, εάν οι εμπλεκόμενοι φορείς κινηθούν με αποφασιστικότητα. Η χώρα μας, στο γύρισμα του 21ου αιώνα, κλείνει μία σημαντική σελίδα της δημογραφικής της ιστορίας κατά την οποία διαδραμάτισε κυρίως ρόλο χώρας υποδοχής μεταναστών, συγκαλύπτοντας έτσι τις βαθύτερες δημογραφικές παθογένειες σχεδόν 30 ετών. Η οικονομική κρίση στην Ελλάδα αποκάλυψε το έλλειμμα γονιμότητας και, σε συνδυασμό με τη μεγάλη οικονομική ύφεση, απομάκρυνε τα νέα ζευγάρια ακόμη περισσότερο από μία ενδεχόμενη απόφαση απόκτησης παιδιού. Οι προϋπολογισμοί των νοικοκυριών μειώθηκαν, μαζί με τις κρατικές δαπάνες και επιδοτήσεις, έχοντας ευθύ αντίκτυπο στις υποδομές υγείας. Η μείωση των εισοδημάτων και το υψηλό μαιευτικό κόστος δημιούργησαν προβλήματα, ειδικά στις απομακρυσμένες περιοχές της χώρας, οι οποίες κατέχουν ιδιαίτερα χαμηλή κάλυψη σε μαιευτικές και γυναικολογικές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένης ακόμη περισσότερο την ήδη περιορισμένη ελληνική γονιμότητα. Η Ελλάδα, θγαίνοντας από την κρίση, θα πρέπει να μετατρέψει το δημογραφικό της κενό σε οικονομικό και κοινωνικό πλεόνασμα, έτσι ώστε να διατηρήσει θετικές προοπτικές ανάπτυξης στο μέλλον.

4. ΠΕΛΑΡΓΟΙ

Μέσο: TA NEA

Ημ. Έκδοσης: . . . 01/11/2019 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 01/11/2019

Σελίδα: 2

ΤΟ ΑΡΘΡΟ

ΠΕΛΑΡΓΟΙ

Ολες οι σχετικές μελέτες δείχνουν πως το μέλλον του πληθυσμού αυτής της χώρας είναι η γήρανση και συρρίκνωση. Ολοι οι ειδικοί επισημαίνουν πως το Δημογραφικό είναι μια ωρολογιακή βόμβα που θα σκάσει εάν δεν εκπονηθεί μια εθνική στρατηγική με στόχο την αναστροφή του φαινομένου και των δυσοίωνων επιπτώσεών του. Κι όμως. Το πρόβλημα απουσιάζει από τον δημόσιο διάλογο σαν να μην ενδιαφέρεται να το αντικρίσει κανείς ή σαν το φαινόμενο να είναι μη αναστρέψιμο.

Η έρευνα που δημοσιεύουν σήμερα «TA NEA» βρίσκεται ωστόσο στον αντίποδα και της αδιαφορίας και της μοιρολατρίας. Η έρευνα αυτή λέει πως είναι οι οικονομικές δυσκολίες και όχι κάποια νέα ήθη που κάνουν τα νεαρά ζευγάρια να μην κάνουν παιδιά. Και μάλιστα σε συντριπτικά ποσοστά: το 89,7% θα αποφάσιζε να αποκτήσει παιδί εάν το κράτος κάλυπτε τα έξοδα τοκετού, ενώ το 86,3% θα έκανε το ίδιο εάν είχε εξασφαλισμένη την επιδότηση του βρεφονηπιακού σταθμού.

Με λίγα λόγια, η υπογεννητικότητα έχει συγκεκριμένη αιτία. Οι πελαργοί δεν έρχονται εξαιτίας της οικονομικής κατάστασης που βιώνουν οι νέοι άνθρωποι και της απουσίας κρατικής αρωγής. Η διεθνής εμπειρία, με πλέον χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτό της Γαλλίας, έχει δείξει πως η κρατική αρωγή έχει θεαματικά αποτελέσματα στην αύξηση των γεννήσεων. Στη θεραπεία ενός προβλήματος που, σύμφωνα με τους ειδικούς, κωρίς τους πελαργούς θα οδηγήσει το έθνος νομοτελειακά στον αφανισμό.

ΕΦΙΑΛΤΗΣ Η ΑΝΕΡΓΙΑ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΜΑΣ, ΠΑΡΑ ΤΗ ΝΕΑ ΥΠΟΧΩΡΗΣΗ ΣΤΟ 16,9% ● ΣΕ ΧΑΜΗΛΑ 19 ΕΤΩΝ Η Ε.Ε.

Χωρίς δουλειά 1 στους 3 νέους

Σε χαμηλά 11 και πλέον ετών παρέμεινε η ανεργία στην ευρωζώνη τον Σεπτέμβριο, ενώ στο σύνολο της Ε.Ε. βρίσκεται στο χαμηλότερο σημείο των 19 ετών. Στην Ελλάδα η ανεργία να μην υποχωρεί, αλλά η χώρα μας εξακολουθεί να κατέχει τις χειρότερες επιδόσεις στην Ευρώπη.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσιοποίησε χθες η Eurostat, τον Σεπτέμβριο η ανεργία στην ευρωζώνη κυμάνθηκε στο 7,5% του ενεργού πληθυσμού (όσο και τον Αύγουστο), ενώ τον αντίστοιχο μήνα του 2018 ήταν στο 8,0%. Πρόκειται για το χαμηλότερο επίπεδο ανεργίας στην ευρωζώνη από τον Ιούλιο του 2008, δηλαδή άνω των 11 ετών.

Στην Ε.Ε. συνολικά, η ανεργία παρέμεινε τον Σεπτέμβριο αμετάβλητη στο 6,3%, ενώ ένα χρόνο νωρίτερα ήταν στο 6,7%. Το ποσοστό ανεργίας στην Ε.Ε. ήταν το χαμηλότερο που καταγράφεται στην Ε.Ε. από τον Ιανουάριο του 2000, όταν η Eurostat ξεκίνησε τις μηνιαίες μετρήσεις της ανεργίας.

Εντός συνόρων

Σχετικά με την Ελλάδα, τα κοινοτικά στοιχεία αφορούν τον Ιούλιο, όπου η ανεργία υποχώρησε στο 16,9% από 17,1% τον Ιούνιο, ενώ σε απόλυτο αριθμό οι άνεργοι ήταν 809.000. Στις επιμέρους κατηγορίες, το ποσοστό ανεργίας στους άνδρες ήταν 13,7%, στις γυναίκες 21,0% και στους νέους κάτω των 25 ετών 33,2% και σε απόλυτους αριθμούς 78.000. Μεταξύ Σεπτεμβρίου 2018 και Ιουλίου 2019 η συνολική ανεργία στη χώρα μας μειώθηκε κατά 2,2 ποσοστιαίες μονάδες ή 110.000 άτομα. Αναφορικά με τις άλλες πρώην μνημονιακές χώρες, στην Κύπρο υποχώρησε 1,7 μονάδες, στην Ισπανία 0,6 μονάδες και στην Πορτογαλία παρέμεινε στα ίδια επίπεδα.

Οι καλύτερες επιδόσεις στην ευρωζώνη καταγράφηκαν στη Γερμανία (3,1%) και στη Μάλτα (3,4%), ενώ οι χειρότερες στην Ελλάδα (16,9%) και στην Ισπανία (14,2%).

Βρυξέλλες, ανταπόκριση
ΝΙΚΟΣ ΜΠΕΛΛΟΣ

Τον Σεπτέμβριο του 2019 η Ε.Ε. είχε 15,635 εκατ. άνεργους, εκ των οποίων 12,335 εκατομμύρια αφορούσαν την ευρωζώνη. Σε ένα έτος η ανεργία μειώθηκε κατά 889.000 άτομα στην Ε.Ε., εκ των οποίων 738.000 στην ευρωζώνη.

Τον ίδιο μήνα, ο αριθμός των ανέργων ηλικίας κάτω των 25 ετών κυμάνθηκε στο σύνολο της Ε.Ε. στα 3,223 εκατ. άτομα, εκ των οποίων 2,283 εκατομμύρια αφορούσαν τις χώρες της ευρωζώνης. Μέσα σε ένα έτος οι άνεργοι αυτής της κατηγορίας μειώθηκαν στην ευρωζώνη κατά 109.000.

Τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας στους νέους κατέγραψαν η Ελλάδα και η Ισπανία, και τα χαμηλότερα η Γερμανία και η Ολλαν-

Η Ελλάδα πέτυχε τη χειρότερη επίδοση στην Ευρώπη, αν και διέψευσε τις τελευταίες προβλέψεις της Κομισιόν

δία. Πέντε χώρες της ευρωζώνης (Γερμανία, Ολλανδία, Αυστρία, Σλοβενία, Μάλτα) κατέγραψαν μονοψήφιο ποσοστό ανεργίας στους νέους.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η ανεργία στην Ελλάδα κινείται σε χαμηλότερο επίπεδο από την τελευταία πρόβλεψη της Κομισιόν, τον Μάιο, όπου εκτιμούσε πως για το σύνολο του 2019 θα κυμανθεί στο 18,2% και το 2020 στο 16,8%.

Για την ευρωζώνη, η Κομισιόν προβλέπει για φέτος και του χρόνου μια επιβράδυνση της αύξησης της απασχόλησης, καθώς θα γίνονται αισθητές οι επιπτώσεις της επιβραδυνόμενης ανάπτυξης. ■

Η ΑΝΕΡΓΙΑ
ΣΤΗΝ
ΕΥΡΩΖΩΝΗ
ΤΟΝ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟ
%

*Ιούλιος 2019. **Αύγουστος 2019